Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

26 päivänä huhtikuuta 2012 *

Direktiivi 2006/126/EY — Ajokorttien vastavuoroinen tunnustaminen — Jäsenvaltion kieltäytyminen tunnustamasta toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, jonka haltijan ajo-oikeus on peruutettu ensin mainitun jäsenvaltion alueella

Asiassa C-419/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Saksa) on esittänyt 16.8.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 23.8.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Wolfgang Hofmann

vastaan

Freistaat Bayern,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. N. Cunha Rodrigues sekä tuomarit U. Lõhmus, A. Rosas (esittelevä tuomari), A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 28.9.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Wolfgang Hofmann, edustajanaan Rechtsanwalt W. Säftel,

— Freistaat Bayern, edustajanaan Oberlandesanwalt M. Niese,

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja N. Graf Vitzthum,

— Euroopan komissio, asiamiehinään G. Braun ja N. Yerrell,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.11.2011 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee ajokorteista 20.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY (uudelleenlaadittu teksti) (EUVL L 403, s. 18) 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Saksan kansalainen Wolfgang Hofmann, jolla on Tšekin tasavallassa myönnetty ajokortti, ja Freistaat Bayern ja joka koskee hänen oikeuttaan käyttää ajokorttiaan Saksan liittotasavallan alueella.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin säännöstö

3 Direktiivin 2006/126 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Ajokortteja koskevat säännöt ovat välttämättömiä yhteisessä liikennepolitiikassa, auttavat liikenneturvallisuuden parantamisessa, ja ne helpottavat sellaisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta, jotka sijoittautuvat muuhun kuin ajokortin myöntävään jäsenvaltioon. Henkilökohtaisten kulkuneuvojen suuren merkityksen vuoksi vastaanottavan jäsenvaltion tunnustaman ajokortin hallussapito edistää henkilöiden vapaata liikkuvuutta ja sijoittautumisvapautta. – –”

4 Saman direktiivin johdanto-osan kahdeksannen perustelukappaleen mukaan olisi liikenneturvallisuuden vuoksi säädettävä ajokortin myöntämistä koskevista vähimmäisvaatimuksista.

5 Kyseisen direktiivin johdanto-osan 15 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Liikenneturvallisuuden vuoksi jäsenvaltioiden olisi lisäksi voitava soveltaa kansallisia ajokorttien poisottamista, määräaikaista peruuttamista, uusimista tai lopullista peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä kaikkiin ajokortin haltijoihin, joiden vakinainen asuinpaikka on niiden alueella.”

6 Direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltioiden antamat ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti”.

7 Saman direktiivin 7 artiklan 1 ja 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Ajokortin myöntämiseen sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

a) hakija on suorittanut hyväksytysti ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen ja teoriakokeen sekä täyttää terveydelliset vaatimukset liitteiden II ja III säännösten mukaisesti;

– –

e) hakijan vakinainen asuinpaikka on ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella tai hän voi näyttää toteen, että hän on opiskellut siellä vähintään kuusi kuukautta.

– –

5.

a) Henkilöllä voi olla vain yksi ainoa ajokortti.

b) Jäsenvaltion on kieltäydyttävä myöntämästä ajokorttia, jos se toteaa, että hakijalla on jo ajokortti.

c) Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet b alakohdan mukaisesti. Ajokortin myöntämisen, korvaamisen, uusimisen tai vaihtamisen osalta edellytetään asian tarkistamista muilta jäsenvaltioilta, jos on perusteltua syytä epäillä, että hakija on ennestään jonkin toisen ajokortin haltija.

d) Edellä b alakohdassa tarkoitettujen tarkistusten helpottamiseksi jäsenvaltioiden on käytettävä EU:n ajokorttiverkostoa sitten, kun se on toiminnassa.

Ajokortin myöntävän jäsenvaltion on varmistettava huolellisesti, että kyseessä oleva henkilö täyttää tämän artiklan 1 kohdassa esitetyt vaatimukset, ja sovellettava [– –] ajo-oikeuden lopullista peruuttamista tai poisottamista koskevia kansallisia säännöksiä, jos todetaan, että ajokortti on myönnetty, vaikka vaatimuksia ei ole täytetty, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan soveltamista.”

8 Direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion on kieltäydyttävä myöntämästä ajokorttia hakijalle, jonka ajokortti on rajoitettu, poistettu tai peruutettu määräaikaisesti toisessa jäsenvaltiossa.

Jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle myöntämää ajokorttia, jonka [– –] ajokorttiin perustuvaa ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaisesti peruutettu ensin mainitun valtion alueella.

Jäsenvaltio voi myös kieltäytyä myöntämästä ajokorttia hakijalle, jonka ajokortti on peruutettu pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa.”

9 Saman direktiivin 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot varmistavat komission suostumuksella ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa saatujen ajokorttien ja 4 artiklassa määriteltyjen luokkien vastaavuuden.

Jäsenvaltiot voivat komissiota kuultuaan tehdä kansalliseen lainsäädäntöönsä 11 artiklan 4, 5 ja 6 kohdan säännösten täytäntöönpanon edellyttämät muutokset.

2. Ennen 19. tammikuuta 2013 myönnettyä oikeutta ajamiseen ei voida mitätöidä tai millään tavalla muuttaa tämän direktiivin säännösten nojalla.”

10 Saman direktiivin 15 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on avustettava toisiaan tämän direktiivin täytäntöönpanossa ja niiden on vaihdettava myöntämiään, vaihtamiaan, korvaamiaan, uusimiaan tai peruuttamiaan ajokortteja koskevat tiedot. Niiden on käytettävä tätä varten perustettua EU:n ajokorttiverkostoa sitten, kun se on toiminnassa.”

11 Saman direktiivin 16 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava 1 artiklan 1 kohdan, 3 artiklan, 4 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan sekä 4 kohdan b–k alakohdan, 6 artiklan 1 kohdan sekä 2 kohdan a, c, d ja e alakohdan, 7 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdan sekä 2, 3 ja 5 kohdan, 8 artiklan, 10 artiklan, 13 artiklan, 14 artiklan, 15 artiklan sekä liitteessä I olevan 2 kohdan, liitteessä II olevan 5.2 kohdan A1-, A2- ja A-luokan osalta sekä liitteiden IV, V ja VI noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 19. tammikuuta 2011. Niiden on toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle viipymättä.

2. Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 19 päivästä tammikuuta 2013.”

12 Direktiivin 2006/126 17 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kumotaan direktiivi 91/439/ETY 19. tammikuuta 2013, sanotun kuitenkaan rajoittamatta liitteessä VII olevassa B osassa esitettyjä jäsenvaltioiden velvoitteita, jotka koskevat määräaikoja direktiivien saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä.”

13 Direktiivin 2006/126 18 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

2 artiklan 1 kohtaa, 5 artiklaa, 6 artiklan 2 kohdan b alakohtaa, 7 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, 9 artiklaa, 11 artiklan 1, 3, 4, 5, ja 6 kohtaa, 12 artiklaa sekä liitteitä I, II ja III sovelletaan 19. tammikuuta 2009 alkaen.”

14 Direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohdassa säädetään, että ”jäsenvaltioiden antamat ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti”.

15 Kyseisen direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Ajokortin saa lisäksi antaa ainoastaan hakijoille:

a) jotka ovat liitteen II ja III mukaisesti suorittaneet ajotaitoa koskevan kokeen ja ajokokeen ja jotka täyttävät terveydelliset vaatimukset;

b) joiden vakituinen asuinpaikka on ajokortin antavan jäsenvaltion alueella tai jotka voivat näyttää toteen, että he ovat opiskelleet siellä vähintään kuusi kuukautta.”

16 Saman direktiivin 8 artiklan 2 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Jollei rikoslain ja yleistä järjestystä koskevien säädösten alueellisen soveltamisen periaatteen huomioon ottamisesta muuta johdu, se jäsenvaltio, jossa toisen jäsenvaltion antaneen ajokortin haltijalla on vakituinen asuinpaikka, saa soveltaa ajokortin haltijaan kansallisia ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen määräaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä ja tarvittaessa vaihtaa ajokortin tätä tarkoitusta varten.

– –

4. Jäsenvaltio voi kieltäytyä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle antamaa ajokorttia, johon ensin mainitun jäsenvaltion alueella on kohdistettu jokin 2 kohdassa mainittu toimenpide.

Jäsenvaltio voi samoin kieltäytyä antamasta ajokorttia hakijalle, johon on kohdistettu tällainen toimenpide toisessa jäsenvaltiossa.”

Kansallinen säännöstö

17 Henkilöiden oikeuttamisesta osallistumaan tieliikenteeseen 18.8.1998 annetun asetuksen (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr eli ajokorttiasetus, Fahrerlaubnis-Verordnung, FeV; BGBl. 1998 I, s. 2214) 28 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä, sellaisena kuin se on 7.1.2009 annetussa asetuksessa (BGBl. 2009 I, s. 29), säädetään seuraavaa:

”Voimassa olevan [Euroopan unionin] tai [Euroopan talousalueen (ETA)] ajokortin haltijoilla, joiden 7 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu varsinainen asuinpaikka on Saksan liittotasavallassa, on 2–4 momentissa säädetyin rajoituksin oikeus kuljettaa moottoriajoneuvoja Saksassa ajokorttinsa kelpoisuuden rajoissa. – –”

18 Saman asetuksen 28 §:n 4 momentissa säädetään seuraavaa:

”Edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta ei ole [unionin tai ETA:n] ajokortin haltijoilla,

– –

3. joiden ajo-oikeus Saksassa on peruutettu tuomioistuimen väliaikaisella määräyksellä tai lainvoimaisella ratkaisulla taikka hallintoviranomaisen tekemällä välittömästi täytäntöön pantavalla tai lainvoimaisella päätöksellä taikka joiden ajokorttihakemus on lainvoimaisesti hylätty tai joiden ajo-oikeus on jätetty peruuttamatta vain siksi, että he ovat itse sittemmin luopuneet ajo-oikeudesta,

– –

Ensimmäisen virkkeen 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa viranomainen voi tehdä hallintopäätöksen, jolla ajo-oikeuden puuttuminen vahvistetaan. Ensimmäisen virkkeen 3 ja 4 kohtaa sovelletaan vain silloin, kun niissä mainituista toimenpiteistä on tehty merkintä ajoneuvoliikennerekisteriin eikä toimenpiteen voimassaolo ole päättynyt tieliikennelain (Straßenverkehrsgesetz) 29 §:n nojalla.”

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymys

19 Amtsgericht Memmingen (Memmingenin alioikeus) tuomitsi Hofmannin 8.5.2007 antamallaan lainvoiman saaneella rangaistusmääräyksellä liikennejuopumuksesta sakkorangaistukseen. Lisäksi hänen ajo-oikeutensa peruutettiin ja hänet määrättiin 15 kuukaudeksi eli 7.8.2008 asti ajokieltoon, jonka aikana hänelle ei saanut myöntää uutta ajo-oikeutta. Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee tältä osin, että jotta Hofmann voisi saada tämän ajo-oikeuden takaisin ajokiellon päättymisen jälkeen, hänen olisi haettava uutta ajokorttia Saksan toimivaltaiselta viranomaiselta, jonka asiana olisi päättää, onko ajo-oikeuden palauttamisen edellytykseksi asetettava uuden ajokokeen suorittaminen asianomaisen henkilön ajotaidon selvittämiseksi tai pakollinen lääketieteellinen ja psykologinen tutkimus sen selvittämiseksi, soveltuuko hän moottoriajoneuvon kuljettajaksi.

20 Saksan viranomaiset totesivat liikennevalvonnan yhteydessä 17.3.2009, että Hofmannilla oli 19.1.2009 myönnetty tšekkiläinen ajokortti, johon oli merkitty sen haltijan asuinpaikaksi Lazany (Tšekin tasavalta). Jälleen 25.3.2009 suoritetussa liikennevalvonnassa Saksan poliisi otti tämän ajokortin pois. Ajokortti lähetettiin toimivaltaiselle ajokorttiviranomaiselle.

21 Ajokorttiviranomainen huomautti 20.4.2009 päivätyllä kirjeellä Hofmannille, ettei tällä ole tšekkiläisen ajokorttinsa nojalla oikeutta kuljettaa moottoriajoneuvoa Saksassa. Samalla ilmoitettiin, että tämä vahvistettaisiin erillisellä päätöksellä, mikäli hän ei suostuisi vastaavan rajoitusmerkinnän tekemiseen ajokorttiinsa.

22 Hofmannin kieltäydyttyä tällaisen merkinnän tekemisestä ajokorttiviranomainen vahvisti 15.7.2009 tekemällään päätöksellä, ettei hänen tšekkiläinen ajokorttinsa oikeuttanut kuljettamaan moottoriajoneuvoa Saksan alueella, ja määräsi, että ajokorttiin oli merkittävä, ettei ajo-oikeus ole voimassa Saksan alueella.

23 Hofmann nosti 13.8.2009 Verwaltungsgericht Augsburgissa (Augsburgin hallintotuomioistuin) kanteen, jossa vaadittiin kyseisen päätöksen kumoamista.

24 Hallintotuomioistuin hylkäsi kanteen 11.12.2009 antamallaan tuomiolla. Ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaate ei estä sen vahvistamista, ettei Hofmannilla ole oikeutta käyttää tšekkiläistä ajokorttiaan Saksassa, koska direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toinen alakohta on poikkeus saman direktiivin 2 artiklan 1 kohdasta. Tätä 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa ei hallintotuomioistuimen mukaan ole tulkittava direktiivin 91/439 8 artiklan 2 ja 4 kohtaa koskevan, yhdistetyissä asioissa C-329/06 ja C-343/06, Wiedemann ja Funk, 26.6.2008 annetusta tuomiosta (Kok., s. I-4635) ja yhdistetyissä asioissa C-334/06-C-336/06, Zerche ym., 26.6.2008 annetusta tuomiosta (Kok., s. I-4691) ilmenevän oikeuskäytännön mukaisella tavalla rajoittavasti. Oikeuskäytäntöön perustuvien poikkeusten hyväksyminen olisi vastoin sitä, että nyttemmin direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa edellytetään ehdotonta kieltäytymistä ajokortin hyväksymisestä kyseisessä artiklassa mainituissa tapauksissa. Kyseisen direktiivin yhtenä tavoitteena oleva ajokorttiturismin tehokas torjuminen edellyttää kuitenkin, ettei myöskään soveltuvuutta koskevia verraten ankaria kansallisia säännöksiä, joita Saksassa sovelletaan Saksassa myönnetyn ajo-oikeuden peruuttamisen jälkeen, voida kiertää.

25 Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Baijerin ylempi hallintotuomioistuin) myönsi valitusluvan Hofmannille, joka vaati valituksessaan pääasiallisesti, että Verwaltungsgericht Augsburgin tuomio ja toimivaltaisen ajokorttiviranomaisen 15.7.2009 tekemä päätös kumotaan, ja väitti, että asiassa on kysymys jo siitä, sovelletaanko direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohtaa ajo-oikeuteen, joka on saatu ulkomailla 19.1.2009 tai sen jälkeen, kuten tässä tapauksessa. Vasta sen jälkeen tulee esille jatkokysymys siitä, sovelletaanko tämän tuomion edellisessä kohdassa mainittua unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä niihin direktiivin 2006/126 säännöksiin, jotka ovat tulleet voimaan 19.1.2009.

26 Bayerischer Verwaltungsgerichtshof katsoi, että direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohtaa sekä 8 artiklan 2 ja 4 kohtaa koskevan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön soveltuvuudesta direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohtaan oli epätietoisuutta, ja päätti sen vuoksi lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko direktiivin [2006/126] 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä ajokorttia, jonka toinen jäsenvaltio on myöntänyt asianomaiselle henkilölle häntä koskeneen ajokiellon päättymisen jälkeen, kun hänen ajokorttinsa on otettu pois ensiksi mainitun jäsenvaltion alueella ja hänen vakinainen asuinpaikkansa on ajokortin antamisen ajankohtana ollut ajokortin myöntäneen jäsenvaltion alueella?”

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmoitti unionin tuomioistuimeen 13.9.2011 saapuneella kirjeellä unionin tuomioistuimelle, että Amtsgericht Memmingen oli 5.4.2011 antamallaan lainvoimaiseksi tulleella tuomiolla määrännyt Hofmannin yhdeksi vuodeksi ja kuudeksi kuukaudeksi ajokieltoon, jonka aikana hänelle ei voitu palauttaa tätä ajo-oikeutta. Kyseisen tuomioistuimen ilmoituksessa todetaan, että vaikkei toimivaltaisen ajokorttiviranomaisen 15.7.2009 tekemään päätökseen sisältyvästä toteamuksesta, jonka mukaan Hofmannin tšekkiläinen ajokortti ei oikeuta kuljettamaan moottoriajoneuvoa Saksan alueella, olekaan enää tarpeen lausua, on siitä huolimatta edelleen välttämätöntä, että unionin tuomioistuin ratkaisee ennakkoratkaisukysymyksen.

28 Yhtäältä nimittäin Hofmannin oikeudenkäyntiasiamies vaatii hänen päämiestään koskevan rangaistustuomion johdosta nyttemmin, että Verwaltungsgericht Augsburgin tuomiota muutetaan ja 15.7.2009 tehty päätös todetaan lainvastaiseksi. Jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voisi ottaa kantaa siihen, oliko kyseinen päätös lainvastainen, on välttämätöntä, että unionin tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisukysymykseen. Toisaalta Hofmannin vireille panema oikeudenkäynti on ainoastaan yksi niistä useista oikeudenkäynneistä, joiden lopputulos riippuu unionin tuomioistuimen vastauksesta tähän kysymykseen.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, vaikkei sen haltija ole uuden ajo-oikeuden hakemisen estävässä ajokiellossa ja vaikka myös vakinaisen asuinpaikan sijaintia ajokortin myöntävässä jäsenvaltiossa koskevaa edellytystä on noudatettu, jos kyseisen ajokortin haltijan aikaisempi ajo-oikeus on peruutettu ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa.

Alustavat huomautukset

30 Aluksi on selvitettävä, onko direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa sovellettava pääasian oikeudenkäynnin kohteena oleviin tosiseikkoihin.

31 Hofmann katsoo, että direktiivin 2006/126 16 artiklan 2 kohdasta ja sen 13 artiklan 2 kohdasta, jonka mukaan ennen 19.1.2013 myönnettyä oikeutta ajamiseen ei voida mitätöidä tai millään tavalla rajoittaa tämän direktiivin säännösten nojalla, seuraa, että tämän direktiivin 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan voimaantulopäiväksi on vahvistettu 19.1.2013.

32 Euroopan komissio ja Saksan hallitus katsovat sen sijaan, että direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa on sovellettava pääasian oikeudenkäynnin kohteena oleviin tosiseikkoihin. Komissio korostaa erityisesti, että direktiivi on tullut voimaan 19.1.2007 ja että käsiteltävässä asiassa ratkaiseva seikka on tšekkiläisen ajokortin myöntäminen 19.1.2009. Saksan hallitus puolestaan vetoaa siihen, ettei kyseisen direktiivin 13 artiklan 2 kohta estä soveltamasta saman direktiivin 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa ajokortteihin, jotka on myönnetty ennen 19.1.2013. Tämä seuraa erityisesti siitä, että viimeksi mainittua säännöstä sovelletaan direktiivin 2006/126 18 artiklan toisen kohdan mukaan 19.1.2009 alkaen. Tämän direktiivin 13 artiklaa sen sijaan sovelletaan sen 16 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan vasta 19.1.2013 alkaen. Saksan liittotasavalta ei myöskään ole saattanut kyseisen direktiivin 13 artiklan 2 kohtaa kansallisen oikeusjärjestyksen osaksi ennen määräaikaa.

33 Tältä osin on todettava, että vaikka direktiivi 91/439 kumotaan vasta 19.1.2013 alkaen, direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohtaa sovelletaan kuitenkin viimeksi mainitun direktiivin 18 artiklan toisen kohdan mukaisesti jo 19.1.2009 alkaen (ks. asia C-467/10, Akyüz, tuomio 1.3.2012, 31 kohta).

34 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Saksan poliisi on 25.3.2009 ottanut pois Hofmannin 19.1.2009 saaman tšekkiläisen ajokortin ja että toimivaltainen Saksan ajokorttiviranomainen on ilmoittanut hänelle 20.4.2009 päivätyllä kirjeellä, ettei kyseinen ajokortti oikeuta kuljettamaan moottoriajoneuvoa Saksassa. Kyseinen viranomainen on sen jälkeen määrännyt 15.7.2009 tehdyllä päätöksellä, että ajokorttiin on tehtävä merkintä siitä, ettei se ole voimassa Saksan alueella.

35 Tästä seuraa, että direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohtaa on ajallisesti sovellettava pääasian oikeudenkäynnin kohteena oleviin tosiseikkoihin.

36 Hofmannin perustelu, jonka pääsisällön mukaan direktiivin 2006/126 13 artiklan 2 kohta estäisi saman direktiivin 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan soveltamisen, ei voi kyseenalaistaa tätä johtopäätöstä.

37 Muita kuin direktiivin 2006/126 18 artiklan toisessa kohdassa mainittuja saman direktiivin säännöksiä, joihin sen 11 artiklan 4 kohta kuuluu, ja siten esimerkiksi direktiivin 13 artiklaa nimittäin sovelletaan saman direktiivin 17 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti vasta 19.1.2013 alkaen.

38 Kuten lisäksi Saksan hallitus on katsonut, on niin, että jos direktiivin 2006/126 13 artiklan 2 kohtaa olisi tulkittava siten, ettei ennen 19.1.2013 myönnettyä ajo-oikeutta voitaisi yleensäkään peruuttaa tai rajoittaa, tällöin saman direktiivin 11 artiklan 4 kohtaa ei olisi mahdollista soveltaa, vaikka saman direktiivin 18 artiklan toisessa kohdassa nimenomaisesti säädetään, että sitä sovelletaan 19.1.2009 alkaen.

39 Kuten Saksan hallitus myös huomauttaa, 13 artiklan sijainti direktiivin 2006/126 tekstissä osoittaa joka tapauksessa, että kyseisen 13 artiklan 2 kohdassa viitataan ainoastaan aikaisemmin saatuihin tiettyjen ajoneuvoluokkien ajo-oikeuksiin muttei ajo-oikeuden rajoittamiseen, poistamiseen tai määräaikaiseen peruuttamiseen.

40 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 35 kohdassa, direktiivillä 2006/126 otetaan käyttöön yhtenäinen yhteisön ajokorttimalli, jolla korvataan jäsenvaltioissa käytössä olevat eri ajokorttimallit. Tätä varten kyseisen direktiivin 4 artiklassa vahvistetaan ja määritellään eri ajokorttiluokat, joiden vastaavuudet kunkin jäsenvaltion määrittelemien omien ajokorttiluokkien kanssa jäsenvaltioiden on vahvistettava.

41 Direktiivin 2006/126 13 artiklan, jonka otsikko on ”Vastaavuus muiden kuin yhteisön ajokorttimallin mukaisten ajokorttien kanssa”, tarkoituksena on siten pelkästään säännellä tämä eri ajokorttiluokkien vastaavuuksia koskeva kysymys.

42 Tämä arviointi vahvistuu myös tarkasteltaessa direktiivin 2006/126 valmisteluasiakirjoja, joista julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 37 kohdassa todetulla tavalla ilmenee, että tämän direktiivin 13 artiklan 2 kohta on lisätty Euroopan parlamentin aloitteesta ja että parlamentti perusteli sen lisäämistä sillä, ettei vanhojen ajokorttien vaihtaminen missään tapauksessa saa johtaa siihen, että ajokortin haltija menettää tiettyyn ajoneuvoluokkaan aikaisemmin myönnetyn ajoluvan tai että myönnettyä lupaa rajoitetaan.

Unionin tuomioistuimen vastaus

43 On syytä muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohdassa säädetään jäsenvaltioiden myöntämien ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta ilman muodollisuuksia. Tässä säännöksessä asetetaan jäsenvaltioille selvä ja täsmällinen velvoite, joka ei jätä harkintavaltaa sen noudattamisen edellyttämien toimenpiteiden suhteen (ks. mm. asia C-321/07, Schwarz, tuomio 19.2.2009, Kok., s. I-1113, 75 kohta; asia C-184/10, Grasser, tuomio 19.5.2011, Kok., s. I-4057, 19 kohta ja em. asia Akyüz, tuomion 40 kohta).

44 Kuten unionin tuomioistuin on jo todennut edellä mainitussa asiassa Akyüz antamansa tuomion 40 kohdassa, sama pätee direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaan, joka on sanamuodoltaan täysin samanlainen kuin direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohta.

45 Lisäksi oikeuskäytännössä on toistuvasti katsottu, että ajokortin myöntävän jäsenvaltion tehtävänä on tutkia, täyttyvätkö unionin oikeudessa säädetyt vähimmäisedellytykset ja erityisesti direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdassa asetetut asuinpaikkaa ja moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuutta koskevat edellytykset, ja näin ollen, onko ajokortin myöntäminen perusteltua (ks. em. asia Schwarz, tuomion 76 kohta ja em. asia Grasser, tuomion 20 kohta).

46 Silloin, kun tietyn jäsenvaltion viranomaiset ovat myöntäneet ajokortin direktiivin 91/439 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti, muilla jäsenvaltioilla ei ole oikeutta tutkia, onko tässä direktiivissä säädettyjä myöntämisedellytyksiä noudatettu. Jäsenvaltion myöntämän ajokortin hallussapitoa on nimittäin pidettävä todisteena siitä, että kyseisen ajokortin haltija täytti ajokortin myöntämishetkellä nämä edellytykset (ks. mm. em. asia Schwarz, tuomion 77 kohta ja em. asia Grasser, tuomion 21 kohta).

47 Nämä näkökohdat ovat täysin sovitettavissa myös direktiivillä 2006/126 toteutettuun järjestelmään, jossa jäsenvaltioissa myönnettyjen ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaate on uudelleen vahvistettu tämän tuomion 44 kohdasta ilmenevällä tavalla täysin samaa sanamuotoa käyttäen kuin direktiivissä 91/439.

48 Direktiivistä 91/439 oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu yhtäältä, etteivät sen 1 artiklan 2 kohta, 7 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 8 artiklan 2 ja 4 kohta ole esteenä sille, että vastaanottava jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta alueellaan toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä ajokorttia silloin, kun ajokortissa olevien merkintöjen tai muiden ajokortin myöntäneestä jäsenvaltiosta – eikä vastaanottavasta jäsenvaltiosta – peräisin olevien kiistattomien tietojen perusteella voidaan osoittaa, että kyseisessä 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyä asuinpaikkaa koskevaa edellytystä ei ole noudatettu (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 72 kohta sekä em. asia Grasser, tuomion 33 kohta). On myös syytä todeta, että unionin tuomioistuin on katsonut, että sillä, että vastaanottava jäsenvaltio ei ole kohdistanut tähän ajokortin haltijaan kyseisen direktiivin 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua toimenpidettä, ei ole tältä kannalta merkitystä (ks. em. asia Grasser, tuomion 33 kohta).

49 Toisaalta oikeuskäytännössä on todettu, että direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohta ja 8 artiklan 4 kohta eivät estä sitä, että jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä uutta ajokorttia silloin, kun henkilön ajo-oikeus on tässä ensin mainitussa jäsenvaltiossa peruutettu ja kun uusi ajokortti on myönnetty ajo-oikeuden peruuttamisen yhteydessä määrätyn uuden ajo-oikeuden hakemista koskevan kiellon ollessa voimassa (ks. em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 65 kohta; em. asia Schwarz, tuomion 83 kohta sekä asia C-225/07, Möginger, määräys 3.7.2008, Kok., s. I-103*, 38 kohta).

50 Tältä osin oikeuskäytännössä on katsottu, että jäsenvaltio ei sen sijaan voi vedota kyseiseen 8 artiklan 4 kohtaan kieltäytyäkseen tunnustamasta määräämättömäksi ajaksi henkilön, jolta kyseisen jäsenvaltion aiemmin myöntämä ajo-oikeus on peruutettu väliaikaisesti tai pysyvästi, sellaisen ajokortin pätevyyttä, jonka toinen jäsenvaltio voi myöntää tälle henkilölle myöhemmin eli ajokiellon päättymisen jälkeen (ks. vastaavasti asia C-476/01, Kapper, tuomio 29.4.2004, Kok., s. I-5205, 76 kohta; em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 63 kohta; em. asia Schwarz, tuomion 85 kohta ja asia C-227/05, Halbritter, määräys 6.4.2006, Kok., s. I-49*, 28 kohta).

51 Näin ollen, kun henkilön ajo-oikeus on tietyssä jäsenvaltiossa peruutettu, direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdassa ei pääsääntöisesti sallita, että kyseinen jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myöhemmin samalle henkilölle sellaisena aikana, jolloin ei ollut voimassa mitään kieltoa hankkia uusi ajo-oikeus, myönnetyn ajokortin pätevyyttä (ks. vastaavasti em. asia Kapper, tuomion 76 kohta; em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 64 kohta; em. asia Schwarz, tuomion 86 kohta; em. asia Halbritter, määräyksen 27 kohta ja em. asia Möginger, määräyksen 44 kohta).

52 Kun otetaan huomioon direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan sanamuodon ja direktiivin 2006/126 vastaavan säännöksen eli sen 11 artiklan 4 kohdan sanamuodon välinen ero, on selvitettävä, onko näitä säännöksiä vastaisuudessa tulkittava eri tavoin eli siten, että tämän tuomion 48–51 kohdassa viitatusta oikeuskäytännöstä ilmeneviä direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan soveltamisen edellytyksiä ei voitaisi soveltaa Hofmannin tapauksen kaltaisessa tilanteessa, jota säännellään direktiivissä 2006/126.

53 Direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa nimittäin säädetään, että jäsenvaltio voi kieltäytyä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle antamaa ajokorttia, johon ensin mainitun jäsenvaltion alueella on kohdistettu ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen määräaikaista tai pysyvää peruuttamista koskeva toimenpide, mutta direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa puolestaan säädetään, että ”jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle myöntämää ajokorttia, jonka [– –] ajokorttiin perustuvaa ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaisesti peruutettu ensin mainitun valtion alueella”. Jälkimmäisen säännöksen sanamuodon mukaan jäsenvaltioilla on siten vastaisuudessa velvollisuus kieltäytyä tällaisen ajokortin hyväksymisestä, kun direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdassa niille sen sijaan jätettiin tältä osin harkintavaltaa.

54 Tästä kysymyksestä Hofmann katsoo, että täsmälleen saman sanamuodon käyttämisestä voidaan helposti päätellä, että direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohtaan sisältyvät poikkeukset ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteesta ovat samat kuin ne, jotka olivat olemassa jo direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti, siten kuin direktiiviä oli tulkittu oikeuskäytännössä. Kun direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohtaan ja direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaan sisältyvä ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen ilmaisutapa on pysynyt muuttamattomana, mikään seikka ei vaadi muuttamaan tätä periaatetta koskevaa oikeuskäytäntöä. Se, että jäsenvaltioiden harkintavaltaa toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin hyväksymisestä kieltäytymisessä on rajoitettu, ei vaikuta direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan soveltamisen edellytyksiin.

55 Myös komissio katsoo, että vaikka uudet säännökset eivät enää jätä ajokortin hyväksymisestä kieltäytymistä täysin jäsenvaltioiden harkintavaltaan vaan velvoittavat ne kieltäytymään siitä, jos kieltäytymisen perusteet ovat olemassa, perusteet, joilla hyväksymisestä voitiin kieltäytyä aikaisempien säännösten nojalla ja on kieltäydyttävä nykyään, eivät sen sijaan ole muuttuneet. Direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan sanamuodosta ei voida komission mukaan päätellä, että direktiivin 91/439 aikana voimassa olleisiin kieltäytymisperusteisiin liittyvä unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö olisi menettänyt merkityksensä. Kaikissa direktiivin 2006/126 valmisteluasiakirjoissa korostetaan uutta velvollisuutta kieltäytyä ajokortin myöntämisestä ja tunnustamisesta osoittamatta kuitenkaan mitenkään, että ajokortin myöntämisestä tai tunnustamisesta kieltäytymisen edellytyksiä muutettaisiin.

56 Muussa tapauksessa unionin kansalainen ei enää voisi saada ajokorttia muuten kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa hänen ajo-oikeuttaan on aikaisemmin rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaisesti peruutettu, eikä tähän ajo-oikeuden rajoittamiseen tällöin liittyisi minkäänlaista ajallista rajoitusta.

57 Freistaat Bayern sen sijaan katsoo, että kyseiset perusteet ovat muodostuneet direktiiviin 91/439 perustuvassa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, joka nykyisin koskee vain ajokortteja, jotka on myönnetty ennen 19.1.2009.

58 Erona direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohtaan on lisäksi se, että direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa jäsenvaltiolle ei jätetä harkintavaltaa vaan se velvoitetaan kieltäytymään uuden ajokortin myöntämisestä henkilölle, jonka ajo-oikeutta on aikaisemmin rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaisesti peruutettu toisessa jäsenvaltiossa.

59 Freistaat Bayern katsoo tästä seuraavan, ettei direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan tulkintaa koskevaa oikeuskäytäntöä voida soveltaa direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan ensimmäiseen ja toiseen alakohtaan. Sen mielestä on viimeksi mainitun direktiivin voimaan tultua niin, että jäsenvaltion kieltäytyminen hyväksymästä ajokorttia, jonka toinen jäsenvaltio on myöntänyt henkilölle, jonka ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaisesti peruutettu ensiksi mainitun jäsenvaltion alueella, merkitsee kyseisen jäsenvaltion kieltäytymistä unionin oikeuden vastaisen toimen tunnustamisesta. Mainitulla toisella jäsenvaltiolla ei nimittäin direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan olisi ollut oikeutta ajokortin

myöntämiseen tällaisessa tilanteessa. Tämän direktiivin 11 artiklan 4 kohta on siten erityissäännös saman direktiivin 2 artiklan 1 kohtaan verrattuna, joten siinä jäsenvaltiot velvoitetaan kieltäytymään hyväksymästä ajokortteja, joita ei ole myönnetty unionin oikeuden mukaisesti.

60 Sen mielestä direktiivin 2006/126 valmisteluasiakirjat vahvistavat tämän arvioinnin. Kyseisen direktiivin 11 artiklan 4 kohdan ensimmäisen ja toisen alakohdan sanamuoto perustuu Euroopan parlamentin liikenne- ja matkailuvaliokunnan ehdottamaan tarkistukseen, jolla on ilmeisesti ollut tarkoitus reagoida edellä mainitussa asiassa Kapper annettuun tuomioon ja antaa siihen lainsäätäjän vastaus.

61 Saksan hallitus puolestaan korostaa, että direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa ei sen sanamuodon mukaan tarkoiteta vakinaisen asuinpaikan sijaintia ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella koskevan edellytyksen mahdollista noudattamatta jättämistä eikä uuden ajo-oikeuden saamisen esteenä mahdollisesti olevan ajokiellon päättymistä. Vaikka tämän säännöksen ranskankielisessä versiossa (”à une personne dont le permis de conduire *fait* l’objet, sur son territoire, d’une restriction, d’une suspension ou d’un retrait”) ja englanninkielisessä versiossa (”to a person whose driving licence *is* restricted, suspended or withdrawn in the former State’s territory”) käytetään preesensmuotoa, säännöksen sanamuodon mukaan on täysin mahdollista soveltaa sitä henkilöön, jonka ajo-oikeus on peruutettu Saksan lainsäädännön perusteella ja jota koskenut uuden ajo-oikeuden saamisen esteenä ollut määräaikainen ajokielto on päättynyt. Jos kyseiselle henkilölle ei vielä ole palautettu hänen saksalaista ajokorttiaan, hänen ajo-oikeutensa on edelleen ”peruutettu”.

62 Saksan hallitus katsoo, ettei muiden kuin direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa nimenomaisesti säädettyjen soveltamisen edellytysten lisäämistä voida perustella säännöksen ”suppealla tulkinnalla”. Säännöstä ei pidä tulkita suppeasti pelkästään sen vuoksi, että se merkitsee poikkeusta, tässä tapauksessa kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa vahvistetusta ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteesta.

63 Saksan hallitus lisää, että jäsenvaltion velvollisuudella kieltäytyä ajokorttien hyväksymisestä direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa säädetyissä tapauksissa kyetään varmistamaan liikenneturvallisuus ja siten suojaamaan oikeutta elämään ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen sekä omaisuudensuojaa, jotka on vahvistettu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 2, 3 ja 17 artiklassa ja joilla on sama oikeudellinen arvo kuin niillä perusvapauksilla, joita direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla vastavuoroisen tunnustamisen periaatteella edistetään.

64 Saksan hallitus katsoo myös, että tämän direktiivin 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan syntyhistoriasta käy ilmi, että direktiivin laatijat ovat halunneet palauttaa ”ajokorttiturismin” torjunnan tehostamiseen ja siten liikenneturvallisuuden parantamiseen liittyville pyrkimyksille ensisijaisen aseman verrattuna vapaan liikkuvuuden käsitteestä johtuvaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen, joka oli siihen asti ensisijaisessa asemassa oikeuskäytännössä. Mistään ei sen sijaan ilmene, että kyseisen direktiivin antamiseen osallistuneet elimet olisivat halunneet asettaa sen 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan soveltamisen edellytykseksi sen, ettei vakinaista asuinpaikkaa ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella koskevaa edellytystä ole noudatettu tai ettei uuden ajo-oikeuden saamisen esteenä oleva ajokielto ole päättynyt.

65 Tältä osin on kuitenkin syytä katsoa, että direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan sanamuodon ja direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan sanamuodon välillä olemassa oleva ero ei voi kyseenalaistaa niitä oikeuskäytännöstä ilmeneviä perusteita, joilla ajokortin tunnustamisesta voitiin kieltäytyä direktiivin 91/439 säännösten nojalla ja joilla siitä nyttemmin on kieltäydyttävä direktiivin 2006/126 säännösten nojalla.

66 Direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan sanamuotoon ei nimittäin ole tullut direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuotoon verrattuna muita olennaisia muutoksia kuin se, että aikaisemmin voimassa ollut pelkkä mahdollisuus tunnustamisesta kieltäytymiseen on muuttunut velvollisuudeksi ja että yhtäältä rajoittamisen, määräaikaisen peruuttamisen ja poistamisen ja toisaalta pysyvän peruuttamisen välille on tehty ero.

67 Vaikka on totta, että direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan eräät kieliversiot ja erityisesti sen saksankielinen versio (”einer Person – –, deren Führerschein – – eingeschränkt, ausgesetzt oder entzogen *worden ist*”) on muotoiltu sulkematta pois sitä mahdollisuutta, että tässä säännöksessä mainittujen toimenpiteiden vaikutukset olisivat päättyneet, useissa direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan kieliversioissa ja erityisesti sen ranskan- ja englanninkielisissä versioissa (”à une personne dont le permis de conduire *fait* l’objet, sur son territoire, d’une restriction, d’une suspension ou d’un retrait” ja ”to a person whose driving licence *is* restricted, suspended or withdrawn in the former State’s territory”) ilmaistaan kuitenkin ajatus siitä, että jäsenvaltion velvollisuus kieltäytyä ajokortin tunnustamisesta edellyttää näiden toimenpiteiden olleen voimassa sillä hetkellä, kun kyseinen ajokortti on myönnetty henkilölle, jonka ajo-oikeuteen on jonkin jäsenvaltion alueella kohdistettu jokin näistä toimenpiteistä.

68 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhtäältä jossakin kieliversiossa käytettyä unionin säännöksen sanamuotoa ei voida käyttää tämän säännöksen ainoana tulkintaperusteena, eikä sille voida antaa tältä osin etusijaa muihin kieliversioihin nähden (ks. mm. asia C-187/07, Endendijk, tuomio 3.4.2008, Kok., s. I-2115, 23 kohta; asia C-239/07, Sabatauskas ym., tuomio 9.10.2008, Kok., s. I-7523, 38 kohta; yhdistetyt asiat C-230/09 ja C-231/09, Kurt und Thomas Etling ym., tuomio 5.5.2011, Kok., s. I-3097, 60 kohta). Toisaalta unionin säädöksen erikielisiä versioita on tulkittava yhdenmukaisesti, joten erikielisten versioiden poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä on tulkittava sen säädöksen systematiikan ja tarkoituksen mukaan, jonka osa säännös on (ks. vastaavasti em. asia Endendijk, tuomion 24 kohta; asia C-340/08, M ym., tuomio 29.4.2010, Kok., s. I-3913, 44 kohta ja em. yhdistetyt asiat Kurt und Thomas Etling ym., tuomion 60 kohta).

69 Joka tapauksessa on syytä todeta, että direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan saksankielisessä versiossa käytetään menneen ajan muotoa (”einer Person – –, auf die – – eine der in Absatz 2 genannten Maßnahmen angewendet *wurde*”) mutta ettei tämä ole estänyt unionin tuomioistuinta katsomasta, ettei jäsenvaltio voi vedota tähän säännökseen kieltäytyäkseen tunnustamasta määräämättömäksi ajaksi henkilön, jonka ajo-oikeus on peruutettu sen alueella, sellaisen ajokortin pätevyyttä, jonka toinen jäsenvaltio voi myöntää tälle henkilölle myöhemmin.

70 Vaikka direktiivin 2006/126 valmisteluasiakirjoista ilmeneekin, että unionin lainsäätäjä on halunnut tiukentaa ”ajokorttiturismin” torjuntaa muuttamalla toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin hyväksymisestä kieltäytymisen mahdollisuuden velvollisuudeksi turvatakseen ajo-oikeuden rajoittamisen, tilapäisen peruuttamisen tai poistamisen vastavuoroisen tunnustamisen, kyseisistä valmisteluasiakirjoista ei sen sijaan ilmene, että perusteet, joilla jäsenvaltio saa kieltäytyä tai joilla sen on tämän direktiivin mukaan kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, olisi asetettu kyseenalaisiksi sellaisina kuin ne ilmenevät oikeuskäytännöstä.

71 Lisäksi oikeuskäytännössä on toistuvasti muistutettu, että direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdassa säädetty mahdollisuus on poikkeus ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen yleisestä periaatteesta ja että sitä on sen vuoksi tulkittava suppeasti (ks. mm. asia C-1/07, Weber, tuomio 20.11.2008, Kok., s. I-8571, 29 kohta; em. asia Schwarz, tuomion 84 kohta ja asia C-334/09, Scheffler, määräys 2.12.2010, Kok., s. I-12379, 63 kohta). Tämä toteamus pätee kuitenkin myös velvollisuuteen, joka nykyisin sisältyy direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toiseen alakohtaan. Tämä velvollisuuskin on nimittäin poikkeus ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen yleisestä periaatteesta, joka on jälleen vahvistettu saman direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa.

72 On tärkeää todeta lisäksi, että direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa erotetaan toisistaan ajokortin myöntäminen ja ajokortin hyväksyminen, kun asianomaisen henkilön ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on peruutettu tilapäisesti tai poistettu toisessa jäsenvaltiossa. Ensimmäisen ja toisen alakohdan sanamuodot ovat tätä erottelua lukuun ottamatta samankaltaiset. Tästä seuraa, että kun direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että säännöksessä jäsenvaltio velvoitetaan kieltäytymään hyväksymästä ajokorttia, jonka toinen jäsenvaltio on myöntänyt henkilölle, jonka ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on peruutettu tilapäisesti tai poistettu ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa, myös saman direktiivin 11 artiklan 4 kohdan ensimmäistä alakohtaa, jossa kielletään ajokortin myöntäminen tällaiselle henkilölle, on tulkittava samalla tavalla.

73 Tältä osin direktiivin 2006/126 valmisteluasiakirjoista ilmenee, että unionin lainsäätäjä on tahtonut tiukentaa ”yksi haltija, yksi ajokortti” -periaatetta ja estää sen, että jos henkilön ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on peruutettu tilapäisesti tai poistettu jossain jäsenvaltiossa, hän pystyisi hankkimaan ajokortin toisessa jäsenvaltiossa tai hänen tällä tavoin hankkimansa ajokortti tunnustettaisiin (ks. vastaavasti komission 21.10.2003 esittämä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ajokorteista (uudelleen laadittu), KOM(2003) 621 lopullinen, s. 6).

74 Tästä ei kuitenkaan seuraa, että henkilö, jonka ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on peruutettu tilapäisesti tai poistettu jossain jäsenvaltiossa, ei enää milloinkaan voisi saada uutta ajokorttia toisessa jäsenvaltiossa edes uuden ajo-oikeuden saamisen esteenä olleen määräaikaisen ajokiellon päättymisen jälkeen, jos tällaiseen ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa toteutettuun toimenpiteeseen on liittynyt määräaikainen ajokielto.

75 Direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan tulkinta, jota Freistaat Bayern ehdottaa, merkitsisi kuitenkin jäsenvaltioon kohdistuvaa rajoittamattoman ajan voimassa olevaa pysyvää kieltoa myöntää uutta ajokorttia henkilölle, jonka ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on peruutettu tilapäisesti tai poistettu toisessa jäsenvaltiossa joskus aikaisemmin.

76 Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa, että direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja direktiivin 2006/126 7 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan ajokortin saa myöntää vain jäsenvaltio, jonka alueella hakijan vakinainen asuinpaikka on. Näin ollen henkilö, jonka ajo-oikeus on peruutettu jossain jäsenvaltiossa ja joka on sen jälkeen muuttanut asumaan toiseen jäsenvaltioon, ei voi saada uutta ajokorttia direktiivin 91/439 ja direktiivin 2006/126 mukaisesti muulla tavoin kuin kääntymällä uuden asuinjäsenvaltionsa toimivaltaisten viranomaisten puoleen.

77 Direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan tulkitseminen siten, ettei tällainen henkilö voisi enää saada uutta ajokorttia uudessa asuinjäsenvaltiossa edes mahdollisen ajokiellon päättymisen jälkeen, rajoittaisi SEUT 21 artiklassa unionin kansalaisille annettua oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, vaikka direktiivillä 2006/126 pyritään helpottamaan tämän oikeuden käyttämistä.

78 Lisäksi on todettava, kuten oikeuskäytännössä on katsottu direktiivin 91/439 osalta, että mikäli jäsenvaltio saisi tukeutua kansallisiin säännöksiinsä kieltäytyäkseen pysyvästi toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin tunnustamisesta, tämä olisi suoraan vastoin direktiivillä 2006/126 perustetun järjestelmän kulmakivenä olevaa ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta (ks. vastaavasti em. asia Kapper, tuomion 77 kohta ja em. asia Halbritter, määräyksen 28 kohta).

79 On kuitenkin syytä täsmentää, että istunnossa asianosaisten kuulemiseksi Freistaat Bayern ja Saksan hallitus vetosivat lähinnä siihen, että jotta henkilö, jonka ajo-oikeus on peruutettu jossain jäsenvaltiossa, voisi saada toisessa jäsenvaltiossa uuden ajokortin direktiivin 2006/126 mukaisesti ja jotta tämä hänen uusi ajokorttinsa voitaisiin tunnustaa muissa jäsenvaltioissa, olisi välttämätöntä, että ajokortin myöntävä jäsenvaltio toimisi yhteistyössä ajo-oikeuden peruuttaneen jäsenvaltion kanssa. Saksan hallituksen mukaan kyseisen toisen jäsenvaltion olisi ilmoitettava ajo-oikeuden peruuttamiseen johtaneista syistä ajokortin myöntävälle jäsenvaltiolle, jonka olisi tutkittava, ovatko nämä syyt lakanneet.

80 Näitä perusteluja ei kuitenkaan voida hyväksyä.

81 On totta, että nykyisin direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan ensimmäiseen alakohtaan sisältyvä velvollisuus edellyttää jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä muun muassa yhtäältä sen selvittämiseksi, onko ajokorttia hakevalla ennestään jonkin toisen jäsenvaltion myöntämä ajokortti, jos tätä on direktiivin 7 artiklan 5 kohdan c alakohdan mukaisesti perusteltua syytä epäillä, ja toisaalta sen selvittämiseksi, onko hakija, jonka ajo-oikeus on peruutettu toisessa jäsenvaltiossa, uuden ajokortin hakemisen esteenä olevassa ajokiellossa. Kyseisen direktiivin 15 artiklassa myös vahvistetaan jäsenvaltioiden välisen avunannon ja tietojenvaihdon tarve.

82 Se, että ajokortin myöntämisen edellytykseksi asetettaisiin hakijan asuinjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten ehdoton velvollisuus vaihtaa tietoja keskenään ja varmistaa järjestelmällisesti, että ajo-oikeuden peruuttamiseen aikaisemmin johtaneet syyt ovat lakanneet, edellyttäisi kuitenkin sellaisen monitahoisen järjestelmän perustamista, jonka avulla voitaisiin varmistaa, ettei ajokortin hakijan ajo-oikeutta ole edes kauan aikaisemmin peruutettu missään muussa jäsenvaltiossa. Missään tapauksessa direktiivissä 2006/126 ei nimenomaisesti säädetä tällaisesta järjestelmästä. Vaikka Euroopan unionin ajokorttiverkostolla voidaankin helpottaa tällaisen järjestelmän perustamista, ajokorttiverkosto ei kuitenkaan ole vielä toiminnassa eikä se voi olla tähän tarkoitukseen käyttökelpoinen väline muissa jäsenvaltioissa kauan aikaa sitten tehtyjen peruuttamisten osalta.

83 Lisäksi syyt ajokorttia jossain jäsenvaltiossa hakevan henkilön ajo-oikeuden aikaisempaan peruuttamiseen toisessa jäsenvaltiossa voivat olla erilaisia: esimerkiksi sellaisia, joista pääasian oikeudenkäynnissä on kyse, mutta myös muita tieliikennelainsäädännön rikkomisia, jotka voivat olla vähäisiäkin. Sen selvittäminen, ovatko eräät tällaiset peruuttamisen syyt lakanneet, voikin osoittautua vaikeaksi, eikä direktiivissä 2006/126 sitä paitsi ole mitään tähän viittaavaa mainintaa.

84 Tässä yhteydessä on myös syytä muistuttaa, että oikeuskäytännössä on direktiivin 91/439 osalta katsottu, että vastaanottava jäsenvaltio, joka asettaa ajokortin myöntämisen edellytykseksi ankarampia kansallisia vaatimuksia muun muassa silloin, kun aiemmin myönnetty ajokortti on peruutettu, ei voi kieltäytyä tunnustamasta toisen jäsenvaltion myöhemmin myöntämää ajokorttia yksinomaan sillä perusteella, että henkilölle on myönnetty tämä uusi ajokortti sellaisen kansallisen säännöstön mukaisesti, jossa ei säädetä samoja vaatimuksia kuin vastaanottavassa jäsenvaltiossa (ks. em. asia Wiedemann ja Funk, tuomion 54 kohta). Tämä tulkinta pätee myös direktiiviin 2006/126, jossa direktiivin 91/439 tavoin säädetään pelkästään ajokortin myöntämisen edellytyksiä koskevien kansallisten säännösten yhdenmukaistamisen vähimmäistasosta (ks. vastaavasti em. asia Akyüz, tuomion 53 kohta) ja jonka kulmakivenä edelleenkin on tämän tuomion 78 kohdassa todetuin tavoin jäsenvaltioiden myöntämien ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaate.

85 Ainoastaan ajokortin pysyvään peruuttamiseen sovellettava direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan mukainen järjestelmä vahvistaa lisäksi sen, että tämän tuomion 48–51 kohdassa viitatusta oikeuskäytännöstä ilmenevät direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan soveltamisen edellytykset pätevät edelleen myös direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toiseen alakohtaan.

86 Direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan kolmannessa alakohdassa nimittäin säädetään direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan tavoin, että jäsenvaltio voi kieltäytyä myöntämästä ajokorttia hakijalle, jonka ajokortti on peruutettu pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa. Tässä tilanteessa jäsenvaltiolla ei siten ole velvollisuutta kieltäytyä ajokortin myöntämisestä.

87 Missään direktiivin 2006/126 säännöksessä tai myöskään sen valmisteluasiakirjoissa ei kuitenkaan mainita, että ajokortin peruuttaminen pysyvästi kohdistuisi vain ajokortin myöntämistä koskeviin muotoseikkoihin, kuten Freistaat Bayern, Saksan hallitus ja komissio ovat väittäneet istunnossa asianosaisten kuulemiseksi. Ei myöskään ole mahdotonta, että joissakin jäsenvaltioissa ajokortin

peruuttaminen pysyvästi saattaa olla kuljettajaksi soveltuvuuteen liittyvä ajo-oikeuden poistamista tai tilapäistä peruuttamista ankarampi toimenpide, joka voi olla seuraamuksena esimerkiksi liikennejuopumuksesta, josta pääasian oikeudenkäynnissä on kyse.

88 Sen vuoksi olisi epäjohdonmukaista tulkita direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa siten, ettei henkilöllä, jonka ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai tilapäisesti peruutettu jossain jäsenvaltiossa, olisi saman direktiivin 11 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan enää mahdollisuutta saada ajokorttia toisessa jäsenvaltiossa, vaikka tämä mahdollisuus olisi edelleen olemassa ajokortin pysyvän peruuttamisen jälkeen.

89 Käsiteltävässä asiassa edellä todetusta seuraa, että koska Tšekin viranomaisten Hofmannille 19.1.2009 myöntämä ajokortti on tämän tuomion 19 ja 20 kohdasta ilmenevin tavoin myönnetty sen jälkeen, kun hänen ajo-oikeutensa peruuttamiseen Saksassa liittynyt uuden ajokortin saamisen esteenä ollut ajokielto oli päättynyt, Saksan viranomaisilla ei ole oikeutta kieltäytyä tällaisessa tilanteessa myönnetyn ajokortin hyväksymisestä.

90 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on kuitenkin varmistaa tämän tuomion 48 kohdassa mainittujen tietojen perusteella ja kaikki sen käsiteltäväksi saatettuun oikeusriitaan liittyvät seikat huomioon ottaen (ks. vastaavasti em. asia Akyüz, tuomion 75 kohta), oliko Hofmannin vakinainen asuinpaikka Tšekin tasavallassa hänen saadessaan ajokortin. Jos niin ei ollut, Saksan viranomaisilla on oikeus kieltäytyä tämän ajokortin hyväksymisestä. Tältä osin ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että se perustuu olettamaan, jonka mukaan vakinaisen asuinpaikan sijaintia ajokortin myöntävässä jäsenvaltiossa koskevaa edellytystä on noudatettu.

91 Esitettyyn kysymykseen on kaiken edellä todetun perusteella vastattava, että direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion kieltäytymiselle hyväksymästä toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, vaikkei sen haltija ole uuden ajo-oikeuden hakemisen estävässä ajokiellossa ja vaikka myös vakinaisen asuinpaikan sijaintia ajokortin myöntävässä jäsenvaltiossa koskevaa edellytystä on noudatettu, jos kyseisen ajokortin haltijan aikaisempi ajo-oikeus on peruutettu ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa.

Oikeudenkäyntikulut

92 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Ajokorteista 20.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY (uudelleenlaadittu teksti) 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion kieltäytymiselle hyväksymästä toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, vaikkei sen haltija ole uuden ajo-oikeuden hakemisen estävässä ajokiellossa ja vaikka myös vakinaisen asuinpaikan sijaintia ajokortin myöntävässä jäsenvaltiossa koskevaa edellytystä on noudatettu, jos kyseisen ajokortin haltijan aikaisempi ajo-oikeus on peruutettu ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa.

Allekirjoitukset